

Pro-Skills Tausta Filosofia

Aikuiskasvatus perustuu ajatukselle että ihmisillä itsellään on kyky ohjata elämäänsä, tehdä muutoksia eivätkä he ole avuttomia rakenteellisten muutosten edessä

(M.K. Smith, 1994)

Projekti on osa **European Lifelong Learning -ohjelmaa** (Grundtvig) ja se on Euroopan komission rahoittama. Projektin yhdeksän partneria tulevat kahdeksasta eri maasta ja he edustavat voittoatavoittelemattomia organisaatioita joilla on asiantuntemusta seuraavilta aloilta: aikuiskasvatus, terveyden edistäminen ja laaja-alainen päihdetyö.

Pro-Skills on työstänyt käytännönläheisen koulutuskonseptin jonka avulla voidaan edistää eri tavoin syrjäytyneiden (erityisesti nuorten aikuisten) sosiaalisia, intra- ja interpersonallisia sekä itseohjautuvuuteen liittyviä taitoja. Nämä nähdään perustaitoinan Elinikäisen Oppimisen mahdollistamiselle.

Hankkeen taustaa

The background of the project

Ihmiset joilla on vaikea sosiaalinen tausta on harvoin pääsy aikuiskasvatuksen ja Elinikäisen oppimisen piiriin: heikot sosiaaliset ja intra- ja interpersoonalliset taidot toimivat esteenä osallistumiselle. Jotta menestyksekkäästi voidaan opiskella tarvitaan teknisten ja metodisten taitojen lisäksi sosiaalisia ja intra- ja interpersoonallisia taitoja. Nämä toimivat niin sanottuina perustaitoina. Lisäksi ne ovat tärkeitä jotta henkilön sosiaalinen ja kulttuurinen identiteetti voi kehittyä, ja ne toimivat suojaavina tekijöinä päihderiippuvuutta ajatellen ja toimivat tärkeinä työkaluina hyvän elämänlaadun saavuttamisessa.

Nämä perustaidot ovat harvoin osa opetussuunnitelmaa tai edes osana aikuiskasvatuksen tarjontaa. Aikuisilla on harvoin mahdollisuus turvallisessa ympäristössä harjoituttaa näitä taitoja. Toisaalta näemme että syrjäytyneiden määrä lisääntyy ja heillä on puutteita juuri näissä perustaidoissa: Pro-Skills hanke luotiin täyttämään tämä aukko

Pro-Skills2, hankkeen toinen osa, keskittyy standardisoidun "kouluta kouluttaja" konseptin luomiseen ja kouluttaa sekä tukee ammattilaisia edistämään sosiaalisten ja intra- ja interpersoonallisten taitojen kehittämistä syrjäytyneiden aikuisten parissa. Hanke tavoittelee laajaa levitystä ja kestävää vaikutusta hankkeen innovatiivisten menetelmien myötä. Tavoitteena on myös poliittisten päättäjien ja muiden vaikuttajien tiedon ja ymmärryksen lisääminen: näiden taitojen lisäävää koulutustarjontaa on tarpeellista.

"Miksi" edistää näitä perustaitoja syrjäytyneiden parissa?

Muuttuvassa maailmassa vaaditaan yhä enemmän osaamista – niin tieteessä kuin teknologiassa, kuin myös sosiaalista ja kansalaistaitoa. Näitä tarvitaan jotta voidaan käsitellä monimutkaisen modernin elämän haasteita.

Tässä yhteydessä opetukselle ja koulutukselle asetetaan uusia haasteita jotta se voi vastata muuttuvan maailman vaatimuksiin: on voitava paremmin vastata työelämän tarpeisiin sekä sosiaalisten ja kulttuuristen muutosten haasteisiin globaalissa maailmassa. Erityisiä haasteita asettaa nuorten naisten ja miesten vaikea työllisyystilanne. Joustavia opintopolkuja tarvitaan jotta nuoret voivat siirtyä eri opintojen ja koulutussysteemien välillä. Myös virallisen ja epävirallisen oppimisen väliset siirtymät tulisi olla joustavia, tämä voisi lisätä "ei perinteisten oppijoiden" kiinnostusta osallistua.

Kun tarkastelemme näitä haasteita ja tarpeita **Pro-Skills partnerit valitsivat tietyn priorisoinnin**, tavoitteellisen lähestymistavan jossa kohderyhmäksi valittiin helposti **haavoittuvat ihmiset** (ihmiset joilla vähän koulutusta, nuoret ja vanhat, vammaiset, mielenterveyskuntoutujat, vähemmistöt ja maahanmuuttajat), **jotka ovat vaarassa syrjäytyä ja jotka kaikki ovat sosiaalityöstä riippuvaisia.**

Nämä yhteiskunnan ei etuoikeutetut ihmiset kokevat usein itsensä voimattomiksi ja heillä voi olla heikko itsetunto ja heikot elämänhallintataidot sekä terveyskäyttäytyminen. Tästä syystä on äärimmäisen tärkeää että heille tarjotaan mahdollisuuksia työstää näitä perustaitoja. Sosiaaliset taidot, intra- ja interpersoonalliset taidot sekä kyky itseohjautuvuuteen voivat motivoida oppimiseen sitä kautta yhteiskuntaan osallistumiseen.

Fokus on henkilökohtaisella tasolla eikä ulkoisissa tekijöissä. Ulkoihin tekijöihin on vaikea tällaisessa hankkeessa vaikea vaikuttaa, mutta tulee aina muistaa että ihmisen elinympäristö, yhteiskunnan järjestäytyminen ja vallitsevat lait sekä sosiaalinen ympäristö pitkälle määrittelevät kuinka integraation onnistuu.

Perustaitojen harjoittaminen syrjäytyneiden aikuisten parissa tavoittelee inklusiivisen näkökulman mukaan ottamista. Tästä syystä Pro-Skills konsepti avautuu tietyn eettisen ja filosofisen taustan kautta.

Elämönhallinta taidot syrjäytyneille ihmisille osana Elinikäistä oppimisia: Taustateoriaa joka tukee taitoperusteita opetusta.

"Ihmiset jotka kokevat itsensä tehokkaaksi toimivat, ajattelevat ja tuntevat erilailla verraten heihin jotka kokevat itsensä epätehokkaiksi. He luovat oman tulevaisuutensa, sen sijaan että he yksinkertaisesti ennustavat sitä" (Albert Bandura)

1986 Ottawa Charter for Health Promotion ja World Health Organization tunnistivat elämönhallintataidot taidoiksi joiden kautta voidaan tehdä parempia terveysvalintoja ja mahdollistaa ihmisiä oppimaan koko elämänsä ajan. Elämönhallintataidot mahdollistavat myönteisen käyttäytymisen ja tukevat ihmisiä tehokkaasti käsittelemään jokapäiväisen elämän vaatimuksia ja haasteita (WHO määritelmä).

Elämönhallintataidot voidaan suunnata suoraan henkilökohtaisiin toimiin tai toimiin muita kohti, yhtä hyvin niitä voidaan suunnata myös ympäröivään yhteiskuntaan tehden siitä terveyttä edistävän.

Elämönhallintataitoihin perustuvalla opetuksella (Skills-Based Education, LSBE) on pitkä historia lasten kehittymisen tukena sekä terveyden edistämisessä. Se on nyt hyväksytty tehokkaana lähestymistapana jonka avulla voidaan lähestyä monia lasten ja nuorten kehittymiseen liittyviä temaattisia kysymyksiä.

Odotetut tulokset sisältävät tiedon, arvojen, asenteiden ja niihin liittyvien taitojen vahvistamiseen ja sitä kautta kriittisen ajattelun, ongelmanratkaisukyvyyn, itseohjautuvuuden, vuorovaikutustaitojen ja inter- ja intersosiaalisten taitojen kehittymiseen.¹

Tehokkaat ohjelmat tavoittelevat nuoria kouluympäristöstä jotta voidaan vaikuttaa terveystietoisuuteen sekä ennaltaehkäistä riskikäyttäytymistä. On myös todettu että elämönhallintataitojen kehittämiseen liittyvät ohjelmat tukevat oppimisprosessia ja opetusmenetelmiä.

Elämönhallintataito opetus perustuu johdettuihin tutkimuksiin – vuosikymmenten tutkimuksiin ja kokemuksiin – käyttäytymistieteiden parista. On tutkittu kuinka erityisesti lapset ja nuoret kehittyvät ja oppivat, hankkivat tietoa, taitoja ja käyttäytyvät.

Yksi tärkeimmistä teorioista elämönhallintataitojen opetuksen taustalla on Albert Banduran sosiaalisen oppimisen teoria.

Sosiaalisen oppimisen teoria keskittyy siihen että oppiminen tapahtuu **sosiaalisessa ympäristössä**.

Se ottaa huomioon sen että ihmiset oppivat toinen toiseltaan, sisältäen muun muassa tarkkailevan oppimisen, imitaation ja mallioppimisen. **"Suurin osa ihmisen käyttäytymisestä on opittu tarkkaillen,**

¹ WHO INFORMATION SERIES ON SCHOOL HEALTH *Skills for health: Skills-based health education including life skills: An important Child-Friendly/Health-Promoting School of a Child-Friendly/Health-Promoting School*

mallioppien: tarkkailemalla muita ihminen muodostaa idean siitä miten uusi käyttäytyminen suoritetaan. Myöhemmin tämä koodattu informaatio toimii toimintojen ohjaajana” (Bandura, 1977)

Lisäksi sosiaalisen oppimisen teoria vakuuttaa että ihmiset **todennäköisemmin** sitoutuvat tiettyihin käyttäytymiin silloin kun he uskovat kykenevänsä tekemään näitä **menestyksekkäästi**. Tämä tarkoittaa että heillä on korkea "minäpystyvyys". Tämä voitaisiin tulkita siten että tuntemus siitä että itse kykenee vaikuttamaan omalta osaltaan vaikuttaa itsetuntoon joka taas tukee oppimista.

Sosiaalisen oppimisen teoria selittää ihmisen käyttäytymisen kognitiivisten, käyttäytymiseen liittyvien ja ympäristötekijöiden vuorovaikutuksen jatkumona.

Minäpystyvyys on keskeisessä roolissa Banduran teoriassa. Sen katsotaan kuvaavan henkilön omaa käsitystä siitä miten kykenevä hän on kohtaamaan haasteita ja ongelmia sekä kuinka hallita tapahtumia elämän eri tilanteissa ja sosiaalisissa ympäristöissä.

"Minäpystyvyys on uskoa omiin kykyihin organisoida ja toteuttaa tarvittavia tekoja mahdollisissa tulevilla tilanteissa" (Bandura 1986)

Minäpystyvyys ei ole synnynnäinen taito vaan se on taito jota opetellaan koko **elämän ajan** ja se voi kasvaa ja vähentyä riippuen elämän tapahtumista.

Toinen sosiaalisen oppimisen tärkeä näkökulma on itsesäätelyvyys joka selittää kuinka ihmiset itse valitsevat oppimansa käyttäytymismallit. Itsesäätelyvyden prosessi tapahtuu kun henkilöllä on omat ajatukset siitä kuinka sopivaa tai sopimatonta tietty käytös tietyssä tilanteessa on, ja hän tekee valinnan niiden välillä.

Minäpystyvyys ja itsesäätely ovat kytköksissä ihmisen omiin mahdollisuuksiin käyttää osaamistaan, resurssejaan ja kuinka hän aktivoi elämäntaitojaan. Toisaalta elämäntaitot ovat välttämättömiä kun kohtaamme ongelmatilanteita ja jotta voimme kehittää minäpystyvyyttä.

Banduran teorian mukaan ihminen on aktiivinen toimija jolla on mahdollisuus kontrolloida ja ohjata elämänsä tapahtumia mikä tarkoittaa sitä että jokainen voi sen oppia.

On siis mahdollista oppia elämäntaitoja: ne ovat tärkeitä suojaavia tekijöitä jotka auttavat ihmistä jotta emme huku vastoinkäymisten alla, jotta voimme säilyttää itsetunnon ja itseluottamuksen, sisäisen tunteen hallinnasta ja jotta säilytämme elämän tarkoituksen tunteen. Se tukee myös perheen, ystävien ja yhteiskunnan sosiaalista tukea.

Useat tutkimukset psykologian puolelta (jotka ovat tutkineet yhteisöjen merkitystä) osoittavat että nämä taidot ovat perustavanlaatuisia kun käsittelemme haavoittuvaisuutta/herkkyyttä ja eri stressitekijöitä (Rappaport & Seidman 2000; Wiley & Rappaport 2000). Ihmisen henkilökohtainen kyky käyttää intra- ja interpersoonallisia ja sosiaalisia taitojaan (elämäntaitot ja sosiaalinen tuki) ovat suorassa yhteydessä ihmisen kykyyn kohdata stressaavia tapahtumia ja sosiaaliseen inklusioon.

Elämönhallintataidot ovat myös yhteydessä "voimaannuttamiseen" (empowerment): "prosessi jonka kautta ihmiset lisäävät tunnetta hallita tilanteita jotka vaikuttavat heidän elämäänsä". Voimaannuttaminen on myös edellytys psyykkiselle ja henkiselle hyvinvoinnille, ja "sitä ei voi antaa mutta se tulee ihmisestä itsestään ja niistä ryhmistä jotka he ovat luoneet". (Laverack 2007)

Pro-Skills tiimi pitää sosiaalisia ja intra- ja interpersoonallisia taitoja perustaitoina, joita tarvitaan jotta voi ohjata ja hallita elämäänsä. Ne ovat myös edellytyksiä jotta ihmisellä on pääsy ja mahdollisuus menestyksekkäästi osallistua viralliseen tai epäviralliseen opiskeluun. Lisäksi ne ovat tärkeitä jotta ihmisen oma sosiaalinen ja kulttuurinen identiteetti kehittyy ja vahvistuu ja ne nähdään tärkeänä voimavarana terveellisen elämäntavan edistämässä.

Valitettavasti näitä perustaitoja on harvoin tarjolla aikuiskoulutuksen koulutustarjonnassa

Tästä syystä on tärkeää tarjota mahdollisuuksia käynnistää uusia prosesseja joiden avulla kehitetään oppimista, osaamista ja taitoja henkilökohtaisella-, kansalais-, sosiaalisella- ja/tai työelämään liittyvällä tasolla.

Pro-Skills eettinen manifesti

Pro-Skills konsepti rakentuu tietyille eettiselle pohjalle. Jotta konseptia voi käyttää hengessämme lukijan on voitava hyväksyä ja omaksua nämä näkökulmat.

Uskomme että jokaisella ihmisellä on yhdenarvoiset mahdollisuudet, jokainen on siis tasa-arvoinen. Tällä Pro-Skills konseptilla, ja sen kautta tehdyillä interventiolla, tavoittelemme osallistujien voimaannuttamista ja aktivoimista jotta omaisuus, vaikutusvalta ja aktiivinen osallistuminen yhteiskunnan jokapäiväiseen elämään olisi tasaisemmin jaettu ihmisten välillä.

Vaikkakin konseptimme sisältää taitojen harjoittamista se ei missään nimessä tarkoita ettemme ole tietoisia siitä että kohderyhmällämme on paljonkin taitoja. Kohderyhmällämme on taitoja selviytyä elämästä, ja nämä taidot ovat yhtäläillä tuloksia kokemuksista ja harkinnasta. Pro-Skills harjoitteet tarjoaa mahdollisuuden käyttää näitä jo olemassa olevia taitoja hyödyllisemmin ja hedelmällisemmin jotta epäedullinen elämäntilanne voi muuttua. Tämä kannanotomme osoittaa myös uskomme siihen että syrjäytyminen tarkoittaa sitä että henkilö tai ryhmä jätetään pois yhteiskunnastamme. Tämä laittaa fokuksemme sosiaalisiin rakenteisiin.

Pro-Skills konseptimme tavoitteena on voimaannuttamine ja osallistujien yhdistäminen jotta he aktiivisesti ottaisivat osaa elämäntilanteensa ja yhteiskunnan muuttamisessa.

Konklusiivisesti tämä tuo meidät siihen että näkemyksemme on tärkeä saattaa osallistujien tietoisuuteen. Haluamme viestiä kuinka määrittelemme ongelmat, strategiamme ja tavoitteemme käyttäessämme konseptiamme. Tätä vaihetta ei voi ohittaa. On sekä eettisiä että pedagogisia syitä miksi nämä tulee yhdistää. Eettinen dimensio sisältää ajatuksia tasavertaisista mahdollisuuksista ja jokaisen oikeudesta päättää missä prosessissa hän on osallinen. Tämä on linkitettyä myös konseptimme legitimizeettiin.

Pedagoginen lähestymistapamme sisältää meta-kognition tärkeyden: ensiksi tietoisuuden siitä että kehitys on avainkomponentti oppimissa, toiseksi sen että jokaisella on oikeus tulla tietoiseksi oppimisprosessista ja hallinnoida sitä. Tämän me näemme Pro-Skillsin pedagogisena peruseriaatteena.

Tavoitteemme Pro-Skills koulutuksella on lisätä elämänlaatua ja terveyttä. Tietämyksemme fokusoi elämänarvoihin². Tämä tietämys on osoittautunut mahdollisuudeksi tehdä muutoksia elämänhallinnassa. Se hyödyttää myös terveyttä ja osallistujien yhtenäisyyden tunnetta.

Pro-Skills filosofia

Visiomme kulumakivi pohjautuu näkemykselle että jokaisella ihmisellä, erityisesti huomioiden sosiaalisesti syrjäytyneiden voimaannuttaminen, on yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet. Visiomme on yhteinen ponnistus kohti oikeudenmukaista ja inklusiivista yhteiskuntaa.

Missiomme on parantaa Elinikäisen oppimisen opetustarjontaa myötävaikuttamalla ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseen ja terveydenedistämiseen tukemalla intra- ja interpersoonallisia, sosiaalisia ja itseohjautuvuustaitoja ihmisten kanssa joilla on vaikea sosiaalinen tausta. Näemme nämä taidot perustavanlaatuisina edellytyksinä jotta heillä on aito mahdollisuus aktiivisesti osallistua yhteiskuntaan ja parantaa elämänlaatuaan.

Arvomme

"There is no escape from value choices in Welfare systems"
(R.M. Titmuss, 1977)

Tasa-arvoiset mahdollisuudet

Koulutus toimii mahdollisuuksien porttina. Kaikilla ihmisillä tulee olla tasa-arvoiset mahdollisuudet päästä koulutuksen piiriin, kehittää mahdollisuuksiaan, itsenäisyyttään ja identiteettiään. Tärkeää näille tavoitteille on oppimisen ja opettamisen vapauden suojeleminen.

Sosiaalinen oikeudenmukaisuus

Samat mahdollisuudet osallistua Elinikäiseen oppimiseen on tärkeää jotta voidaan tavoitella köyhyyden, syrjinnän, työttömyyden ja muunlaisen eksklusion vähentymistä. Tämä on tärkeää jotta voidaan rakentaa sosiaalista integraatiota, kunnioitusta, arvokkuutta ja tasa-arvoa joka koskee yhteiskunnan jokaista henkilöä.

Demokratia

Tavoite varmistaa jokaisen henkilön, myös syrjäytyneiden, mahdollisuus osallistua Elinikäiseen oppimisiin, myötävaikuttaa yhteiskunnan mahdollisuuksiin kehittää aitoa demokratiaa.

Osallisuus ja aktiivinen kansalaisuus

Sosiaalisesti syrjäytyneitä rohkaistaan osallistumaan päätösten tekoon, muuttamaan haastavia elämäntilanteitaan, rakentamaan omaa tulevaisuuttaan ja siten myös poliittisesti osallistumaan yhteiskunnan hyvinvointiin.

Solidaarisuus

Ponnistelu haastavassa elämäntilanteessa olevien puolesta osoittaa solidaarisuutta: kun ihmisten arvot, mahdollisuudet ja avainkompetenssit kohenevat; solidaarisuus tukee jokaisen ihmisen tasa-arvoa.

Autonomia

Jotta voidaan edistää syrjäytyneiden vastuullista itsemääräämisoikeutta, uskomme että on tarpeen nostaa esille heidän vahvuutensa, tämä jotta ihmisestä voi tulla oman elämänsä päähenkilö. Tavoite on saavutettavissa perustaitojen avulla, mutta myös henkilökohtaisten suhteiden ja ympäristökäyttäjien kautta tulleiden mahdollisuuksien kautta.

Yhteistoiminta

Ihminen vahvistuu kun te työskentelevät yhteisen tavoitteen hyväksi. Ammatillisina (pedagogisessa ja ennaltaehkäisevässä roolissa) me uskomme voivamme kehittää sekä ammatillista statusta että Elinikäisen oppimisen laatua toimiessamme yhtenäisesti ja kannatamme yhteistoimintaa.

Kumppanuus

Perheiden, organisaatioiden, poliitikkojen ja muiden välinen kumppanuus on tärkeää koulutuksen laadun takia. Kumppanuus tukee ihmisten voimaannuttamista ja uskomme että ihmisten väliset suhteet on tärkeä osatekijä ihmisen muutoksen kannalta.

Kulttuurinen identiteetti

Kohtelemme jokaista ihmistä kunnioittavasti ja välittäen, muistamalla henkilökohtaiset ja kulttuuriset erot. Tavoittelemme kulttuurisen ja etnisen moninaisuuden tiedostamiselle herkistymistä. Sosiaalinen ja kulttuurinen identiteetti on myös oppimismahdollisuus ja siitä voi tulla tärkeä osa terveen itsetunnon rakentamisessa.

Pro-Skillsin Elinikäisen oppimisen koulutuksellinen konsepti

Elinikäinen oppiminen on *"koko elämän ajan jatkuva yksilön prosessi, jossa hän yksin tai yhdessä yhteisöjensä kanssa eri tavoin hankkimaansa tietoa prosessoiden tuottaa uutta osaamista, tietoa ja taitoja"*

(European Commission on Education and Training, 2006)

Elinikäinen oppiminen, virallista tai epävirallista, ulottuu ihmisen koko elämän ajan ylittäväksi: esikouluikästä eläkeikään. Se sisältää sekä teoreettista tietoa että käytännön taitoja. Se käsittää taitojen hankkimista, kehittämistä ja laajennusta.

Pro-Skills konsepti sisältää joitain innovatiivisia elementtejä kuten itseohjautuvuus, produktiivinen oppiminen ja yhteisöllinen ja kokemusperäinen oppiminen. Nämä lähestymisnäkökulmat voidaan nähdä perinteisiä keinoja tehokkaampina saavuttavaa kestäviä tuloksia.³

Oppija on oppimisen subjektina eikä objektina, koska hän oppivat säätelemään oppimisprosessiaan itsenäisesti.

Perustuen voimaannuttamiseen, fokus on henkilökohtaisten taitojen kehittämisessä ja elämänhallinnassa. Tämä vaikuttaa myös organisaatioiden ja ryhmien joilla samanlaisia intressejä vaikuttamaan ympäristöönsä ja terveyskäyttäytymiseen. Tästä syystä tämä metodologinen valinta heijastelee myös Pro-Skillsin eettisiä ja filosofisia periaatteita.

³ Lisää Pro-skills1 Manual, pp 15-20 www.pro-skills.eu

Pro-Skillsin metodologinen konsepti

"Theory without practice leads to an empty idealism, and action without philosophical reflection leads to mindless activism"
(Elias & Merriam, 1980)

Ihmisellä on potentiaalia, resursseja ja taitoja joita voi kehittää jotta saavuttaa elämän tavoitteet ja hyvinvointia. Painotus on ihmisen henkilökohtaisessa kasvussa ja oppimisen itseohjautuvuudessa.

Kokemusperäinen lähestymistapa on kannatettava, koska siinä suositetaan oppijan omaa kokemusta pääasiallisena tekijänä osallisuuden, päätöksenteon ja muutoksen suhteen.

Kaikkien aistien stimulointi tekee sen että ihminen "tuntee" kokemuksensa: tuntemukset yhdistyvät aitoihin kokemuksiin joka edesauttaa oppimista ja muutosta. Aitojen elämäntilanteiden simulaatio auttaa varmistamaan sen että oppijan taidot siirtyy arkeen.

Suosimme epätavanomaisia metodeja koska etukäteen päätetyt teemat, perinteiset menetelmät tai teknologiset välineet Jane. voidaan joskus kokea oppimisen esteinä kun kyseessä on syrjäytyneet ihmiset. Tämä "unplugged" lähestymistapa vaatii kouluttajalta taitoja ja yritystä olla autenttinen, spontaani ja osallistujia kannustava.

Lisäarvo annetaan turvalliselle oppimisympäristölle. Siinä osallistujat saavat harjoitella, kokea ja tuntea, tuntematta että heitä tai heidän saavutuksiaan arvioidaan tai tuomitaan.

Luotettavan ja autenttisen suhteen rakentaminen on tärkeää, näin tuetaan henkilöiden tuntemusta omasta arvostuksesta, tuntemusta minäpystyvyydestä jotka ovat edellytyksiä oppimisprosessille.

Testaamalla tätä koulutusehdotusta, kouluttajat jotka omaksuvat Pro-Skills konseptin ja filosofian voivat käyttää tämän mahdollisuutena keskustella ja pohtia omaa kouluttajan rooliaan monimuotoisessa, muuttuvassa maailmassa.

Yhtenevä ajattelu ja ajatusten vaihto muiden ammattilaisten kanssa on pidettävä hengissä koska Pro-Skills konsepti on osa työtä joka on edistyy mutta vaatii jatkokehittelyä ja parannusta.

Olemme tietoisia siitä että ohjelma tulisi integroida osaksi suurempaa kokonaisuutta (interventioohjelmaa), joka mahdollistaa osallistujien osallistamisen ja sosiaalisen vuoropuhelun yhteiskunnan eri tasoilla (sosiaali, terveys ja opetus). Näin voidaan puhutella korkeampaa tavoitetta oikeudenmukaisemmasta ja terveestä yhteiskunnasta.